

Sterkere tiltak for en helhetlig og framtidsrettet familiepolitikk

Gjennomsnittsalderen for førstegangsfødende øker og antall barn per kvinne er langt unna nivået som opprettholder befolkningen. Denne utviklingen skaper alvorlige konsekvenser for velferdsstaten, arbeidslivet, bosetting i distriktene og den langsiktige bærekraften i samfunnet. Samtidig viser spørreundersøkelser at mange ønsker å få flere barn enn de faktisk får. De viktigste barrierene er økonomisk usikkerhet, bolig og utfordringer med å kombinere utdanning, arbeid og familieliv. Mange opplever også en forventning om at utdanning, jobb og bolig skal være på stell før første barn.

Senterpartiet har lenge vært en tydelig stemme for familier, trygg oppvekst og reell valgfrihet i hverdagen. Den siste tiden har Maren Grøthe og Kjersti Toppe bidratt til å løfte fram viktige forslag som styrker barnefamilienes økonomi og hverdag. Vi støtter disse tiltakene, likevel mener vi at det er mulig å gå enda lenger. Skal vi snu utviklingen må det bli tryggere og mer forutsigbart å få barn tidligere i livet. Det er også viktig å se familiepolitikk i sammenheng med boligpolitikk, arbeidslivspolitik og velferdspolitik.

Senterpartiet vil ha rullerende barnehageopptak på sikt. Dette vil gi familier større forutsigbarhet, styrke likestillingen og bidra til økt arbeidsdeltakelse. Det er samtidig viktig at tilstrekkelig finansiering kommer på plass slik at det kan gjennomføres uten å svekke kvaliteten i barnehage tilbudet eller gå ut over kommuneøkonomien.

Rett ytelse til rett tid er avgjørende for tilliten til velferdsstaten. Når sykepenges og andre utbetalinger fra NAV forsinkes, rammes enkeltmennesker og barnefamilier hardt. Økonomisk utrygghet i en sårbar livsfase kan få alvorlige konsekvenser, og kommunene påføres utgifter som egentlig er statens ansvar. Et effektivt og velfungerende NAV er avgjørende for trygghet i arbeidslivet og for å beskytte barnefamilier mot unødvendig økonomisk belastning.

Et tilskudd ved fødsel av barn nummer to, tilsvarende 1 G, til oppgradering av bolig, bil eller lignende vil være et tydelig signal om at samfunnet stiller opp for barnefamilier. Dette er et tiltak som merkes i husholdningsøkonomien og for mange kan et slikt engangsbeløp utgjøre mye for å skaffe egenkapitalen som trengs for å kjøpe en større eller mer egnet bolig. En bedre bosituasjon gir igjen rom for at flere familier kan vurdere et tredje barn, dersom de ønsker det.

Trygge og stabile boforhold er viktig for familiedannelse, spesielt i distriktene der tilgang på egnede boliger er avgjørende for rekruttering, bosetting og samfunnsutvikling. Dagens utlånspraksis og høye boligpriser gjør det vanskelig for mange barnefamilier å etablere seg – særlig familier med tre eller flere barn og familier som får barn før boligkjøp. Stadig flere barnefamilier opplever at de ikke får innvilget boliglån gjennom ordinære banker. Vi foreslår en egen finansieringsordning gjennom Husbanken for

38 familier med tre eller flere barn som ikke får lån gjennom ordinære banker. Ordningen
39 skal sikre gunstige vilkår, lavere kostnader og lengre nedbetalingstid, samt utvidelse av
40 Husbankens mandat for å gi flere barnefamilier tilgang til startlån, toppfinansiering og
41 andre låneordninger som gjør boligkjøp mulig.

42 I dagens samfunn er mange studenter til langt opp i 20-årene. For at flere skal få barn
43 tidligere er det derfor viktig å bedre støtteordningene til studenter som får barn. For
44 studentene er det spesielt viktig med bedre økonomiske vilkår, i tillegg til
45 barnehageplass og andre tiltak som gjør det mulig å fullføre utdanningen samtidig som
46 man stifter familie.

47

48 **Trøndelag Senterparti vil**

- 49 • Innføre rullerende barnehageopptak på sikt, som en nasjonal ordning med
50 tilstrekkelig finansiering fra staten.
- 51 • Sørge for rask og forutsigbar behandling av sykepenges og andre ordninger i NAV.
- 52 • Innføre et «investeringstilskudd» på 1 G ved fødsel av barn nummer to til
53 oppgradering av bolig, bil eller lignende.
- 54 • Innføre en ekstra barnetrygd foreldre under 30 år.
- 55 • Etablere en egen finansieringsordning gjennom Husbanken for familier med tre
56 eller flere barn som ikke får lån gjennom ordinære banker.
- 57 • Utvide Husbankens mandat og finansieringsrammer slik at flere barnefamilier får
58 tilgang til startlån, toppfinansiering, lengre nedbetalingstid og gunstige vilkår.
- 59 • Prioritere barnehageplass til studenter som får barn under utdanningen.
- 60 • Innføre en ordning hvor 25 000 kr av studielånet slettes ved fødsel før fylte 30 år.
- 61 • Vurdere insentiver til arbeidsgivere som ansetter unge foreldre i fast jobb.
- 62 • Fortsette arbeidet mot diskriminering i arbeidslivet når det gjelder
63 familieplanlegging, graviditet, foreldrepermisjon og småbarnsperiode.